

LISTY

skřítko Lískáčka pro rodiny s dětmi

List 33/2017 - říjen

LÍSKA

Lískáčkovo
říjnové
téma:

Semena stromů

Co nás čeká:

- **Hledání semínek stromů** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, délka dle potřeby)
- **Nápady pro zpestření procházky** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, délka dle potřeby)
- **Klíčení semen stromů** (pro děti od 5 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř i venku, délka dle potřeby)
- **Podzimní list** (pro děti od 5 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, cca 30 minut)

Příběh
s Lískáčkem:

Kdo to byl?

Bylo krásné odpoledne. Sluníčko svítilo a na stromech už zářilo barevné listí. Když do korun stromů foukl nezbedný větřík, začal k zemi padat pomalý barevný vodopád. Děti pomáhaly dědečkovi v sadu. Dědeček stříhal stromy, aby se příští rok zase urodila jablky. Děti uklízely ostříhané větve. Nosili je na hromadu pod velký kaštan, který rostl na kraji sadu. Jak chodily mezi stromy, prohlížely si barevné listí a snažily se najít co nejvíce barviček. Byl tam s nimi i Lískáček a tak bylo v sadě veselo.

Větví bylo opravdu hodně, a když je všechny odnosili, byla hromada větví vyšší než Jitka s Tomášem. Nakonec s dědečkem hromadu ještě trochu rovnali, aby jim nespadla. A v tu chvíli zafoukal vítr.

„Au. To bolí. Kdo to byl,“ začal se rozčilovat Tomáš. „Co se stalo? My jsme ti nic neudělali,“ ptala se uraženě Jitka. „Nic? A kdo teda po mně hodil tím kamenem? Spadl mi na hlavu,“ nedal se Tomáš. To už se Lískáček začal smát. „Kamenem? To se ti asi zdálo,“ vesele volal na Tomáše. „Tak to jsi byl ty. Víš, jak to bolí?“ osopil se na něj Tomáš. „Počkej chvilku. Přemýšlej. Nikdo z nás za to nemůže a přece ti něco spadlo na hlavu. Uhadneš, co se stalo?“ uklidňoval Tomáše Lískáček. To už se smála i Jitka s dědečkem. Oba už věděli, co se stalo.

„Říkáš, že nikdo z vás to nebyl?“ ujišťoval se Tomáš. „Nebyl,“ odpověděli všichni najednou a pořád se smáli. Tomáš se začal mračit a držel se rukou za bradu. Tak to totiž vždycky viděl u dědečka nebo tatínka, když o něčem přemýšleli. A pak se jako podíval nahoru. To totiž také tatínek s dědečkem dělají. A v tu chvíli mu to došlo. Ve větvích nad hlavou uviděl pichlavé koule a z nich vykukovaly kaštiny. Zase zafoukal vítr a na zem spadlo zase pár kaštanů. Tomáš se začal smát. „Omlouvám se. Vůbec mi nedošlo, kde stojím,“ omlouval se během smíchu ostatním. „No vidíš. Příště než se začneš zlobit, první si promysli, co se stalo,“ řekl Tomášovi dědeček a rozčuchal mu vlasy na hlavě.

Společně si pak kaštiny pořádně prohlédli a nasbírali si je i domů. Večer si z nich chtěli vyrobit zvířátka na okno. Také se chtěli podívat, co má takový kaštan uvnitř. Dědeček slíbil, že jim ho pomůže rozříznout, aby ho mohli pořádně prozkoumat.

Lískáčkovo
bádání:

Hledání semínek stromů

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky: papírové sáčky na sběr semínek, lupa

Motivace: Večer děti zjistily, že kaštan je vlastně takové velké semínko, ze kterého může vyrůst nový strom. Jeden kaštan, který pod stromem našly, už měl dokonce malý klíček. To vystrkoval první kořínek. Druhý den se rozhodly, že se vydají na lov semínek stromů. Zajímalo je, jestli jsou všechna tak velká, jako kaštiny, nebo jestli jsou semínka různá. Chtěly si je také nasbírat domů a zkusit si je zaset do hlíny. Třeba jim vyrostou malé stromečky, které pak budou moci vysadit na mezi.

Postup:

Cílem procházky je najít pod různými druhy stromů jejich semínka pořádně si je prohlédnout a porovnat mezi sebou. Můžete si na jejich prohlížení vzít lupy. Pod lupou totiž semínka vypadají ještě zajímavěji. S dětmi si povídejte o tom, jak vypadají, jak jsou velká, jakou mají barvu. Můžete je zkusit rozkrojit a podívat se, jak vypadají uvnitř. Také se můžete se staršími dětmi zamyslet, jak se asi semínka dostanou dál od stromu. Zda je odnese vítr, odkutálí se nebo je roznesou ptáci či zvěř.

Můžete si také semínka nasbírat do papírového sáčku a doma si vytvořit sbírku semínek stromů, nebo si zkusit pokus s klíčením semen.

 Lískáčkův
 námět:

Nápady pro zpestření procházky

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky: co se kde najde

Motivace: Při procházkách venku si můžete pohrát s podzimní přírodou a zkusit si tzv. land art. Je to jednoduché a bude vás to určitě bavit.

Náměty:

1. Z oblázků, kamenů, listů nebo plodů můžeme na zem tvořit **mandaly**. Vždy začínáme od středu k okraji.
2. Pokud máte kolem sebe hodně kaštanů, žaludů nebo kamínků, můžete si zahrát třeba na **hádní slovo** („šibenice“). Rozdíl je ale v tom, že místo psaní na papír budeme slova skládat na zem z toho, co máte po ruce. A jak na to? Řekněme, že budeme hrát třeba s kaštaný. Ten, kdo dává hádat slovo, položí do řady tolik kaštanů, kolik je písmen v daném slově, které si myslí. Mezi kaštaný děláme mezery. Hádníci dostanou tolik životů, kolik písmen se má hádat. Životy představují kaštaný na hromádce před nimi. Ještě potřebujeme jednu hromadu kaštanů, ze kterých pak budeme skládat. A pak už se hádá. Hádníci postupně říkají jednotlivá písmena, která by se ve slově mohla vyskytovat. Pokud slovo dané písmeno opravdu obsahuje, může ho hádníci z kaštanů poskládat na místo, kde se ve slově vyskytuje, a to místo kaštanu, který označuje jeho pozici. Pokud slovo písmeno neobsahuje, přichází hádníci o jeden život – kaštan. Hra končí tehdy, když hádníci uhodne celé slovo (vítězí), nebo když hádníci dojdou životy (prohrává).
3. A už jste někdy hráli **podzimní domino**? To je také snadné. Potřebujete kolem sebe mít hodně listů různých barev nebo tvarů. Domluvte, zda budete hrát barvy nebo tvary listů. Předem si určete, co musí udělat hráč, pokud nenajde správný list (5 dřepů, zazpívá písničku, oběhne strom,...). Smluvte si pořadí, v jakém budete hrát a můžete začít. První v pořadí položí list nějaké barvy (tvaru). Následující hráč musí vedle něho položit list stejné barvy (tvaru) a k němu položit list další. Ten může být stejný, nebo zase úplně jiný. A pak hraje další hráč. Ten přikládá list stejné barvy (tvaru) jako předešlý. A přiloží zase svůj. K němu přikládá zase další hráč. Pokud někdo list nenajde, plní hráč předem domluvený úkol (5 dřepů, zazpívá písničku, oběhne strom,...). Pak pokračuje další v pořadí. Hra končí, když už nemáme listy, nebo nás už nebaví.

Lískáčkův
pokus:

Klíčení semen stromů

Věk: od 5 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

Pomůcky: nasbíraná semena různých stromů, plastová krabička nebo miska, vata, voda

Motivace: Při procházkách venku si můžete posbírat různá semena různých stromů a doma pozorovat, jak vlastně taková semena klíčí.

Postup:

1. Nejprve si venku posbírejte různá semena stromů a přineste si je domů. Semena by měla být nepoškozená a neplesnivá.
2. Do misky nebo plastové krabičky dejte vrstvu vaty.
3. Na vatu položte semena různých stromů. Každé semeno by mělo mít kolem sebe místo.
4. Semena zakryjte další vrstvou vaty tak, aby nebyla vidět.
5. Vše pořádně zalijte vodou. Semena ale nesmí být ponořená.
6. Nádobu se semínky dáme do chladna a temna. Vatu udržujeme stále vlhkou. Dbáme na to, aby nám semena nezačala plesnivět.
7. S dětmi se domluvíme, jak často budeme semena kontrolovat (v rámci dnů až týdnů). Při kontrole odhřneme opatrně ze semínek horní vrstvu vaty a semínka si prohlédneme. Díváme se, zda nabobtnaly (zvětšily se), praskly nebo zda se objevil klíček. Sledujeme také, které semínko začne klíčit nejdříve.
8. S dětmi si pokus můžeme zaznamenávat do tabulky. Můžeme taky společně přemýšlet, co semena ke klíčení potřebují, a proč nezačnou klíčit ve stejnou chvíli.
9. Pokud si chcete ze semena vypěstovat celý strom, můžete naklíčené semeno opatrně zasadit do květináče do hlíny a pozorovat následující růst.

Lískáčkovo
tvoření:

Podzimní list

Věk: od 5 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

Pomůcky: barevný papír vel A4 (podzimní barvy), nůžky, lepidlo, tužka nebo fixa

Motivace: Podzimní listí je krásně barevné a často se využívá k podzimním dekoracím. V teple se však listí zkroutí a ztratí barvu. Pojďme si tedy společně vyrobit listí, které vydrží.

Postup:

1. Připravíme si barevné papíry, tužku nebo fix, lepidlo a nůžky.
2. Z kratší strany každého papíru si odstříhneme asi 2 cm široký proužek.

3. proužky papíru nejprve zmáčkne a pak opatrně stočíme. Tak nám vznikne budoucí řapík listu.

4. Barevné papíry přeložíme na polovinu. Poté si na ně narýsujeme obrysy listů (viz obrázek). Přeložená strana je vlevo a začínáme rýsovat od levého horního rohu (od přeložené strany).

5. Poté si tvary vystřihneme.

6. Všechny vystřižené tvary složíme do harmoniky. Začínáme od nejširší strany listu.

7. Nejdelší stranu harmoniky polepíme lepidlem.

8. Doprostřed vložíme připravený řapík listu.

9. Oba konce řapíku složíme k sobě.

10. list jeho delší stranou slepíme k sobě.

11. Chlíví prsty list přitlačíme, aby se pořádně slepil

12. Polepíme oba konce řapíku a stočíme do sebe.

13. Nakonec můžeme list roztáhnout.

14. Stejným způsobem pracujeme i s ostatními tvary.

Pochlub
se Lískáčkovi:

Jak to dopadlo?

Stalo se vám něco zajímavého? Chcete se ještě na něco zeptat? Pište Lískáčkovi na adresu Liskacek@post.cz. Už se moc těší. A také nám můžete napsat, jaké téma byste v našich listech uvítali.

Lískáčkovo
opakování:

Zkuste si odpovědět

- Jaké barvy může mít podzimní listí?
- Jak vypadají semena stromů?
- Jak se říká prvnímu kořítku, který vykukne ze semínka?
- Jak se jmenuje semeno jírovce?
- Jak se říká semenu z dubu?
- Jsou listy všech stromů stejné?
- Jak klíčí semena?

Sestavila: Lenka Pavelčíková
odborná spolupráce: Iva Koutná